

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Спеціальність: 081 Право

Рік навчання: 4-й, семестр 7-й

Кількість кредитів ECTS: 4 кредитів

Назва кафедри: Права

Мова викладання: українська

Лектор курсу

к.і.н., ст. в. Погуляєв Олександр Ігорович

**Контактна інформація
лектора (e-mail)**

pogulyaev@vsau.vin.ua, el.alejandro@proton.me

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правові системи счасності» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 16 год.; практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 90 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити: «Сімейне право», «Прокурорський нагляд в Україні», «Адвокатура в країнах ЄС».

Постреквізити: «Цивільне право», «Юридична відповідальність за екологічні правопорушення», «Природоресурсне право», «Міжнародний захист прав людини».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Правові системи счасності» спрямована на отримання здобувачами здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі юридичної діяльності чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – формування системи світоглядних засад студентів щодо розуміння природи і змісту понять

«держава», «право», «закон», «демократичне суспільство», «громадянське суспільство», «державно- правовий режим» тощо; загальних закономірностей виникнення й розвитку держави і права; з'ясування їх сутності, визначення можливих перспектив їх подальшої еволюції.

Завдання вивчення дисципліни

Теоретична та практична підготовка формує у студентів розуміння об'єктивної історичної закономірності становлення державно-правових форм організації суспільного життя. Здобувачі вищої освіти набудуть навички щодо орієнтування у складнощах правової методології сучасних концепцій, що пояснюють сутність та призначення держави, права, правових явищ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі юридичної діяльності чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

Програмні результати навчання (ПР)

Р4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

Р6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Р12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

Р13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

Р19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

Р20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Р21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Р23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота

з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Правова система на її основи	2	2	11
2	Фактори правової системи	2	2	11
3	Функціональне призначення правової системи	2	2	11
4	Структура правової системи	2	2	11
5	Романо-германська правова система	2	2	11
6	Англосаксонська правова система	2	2	11
7	Традиційна правова система	2	1	12
8	Правова система України	2	1	12
Разом		16	14	90

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (реферат, наукове есе).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, написанням рефератів та наукових есе не допустимо порушення академічної доброчесності. Наукові роботи та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Вид самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (реферати, повідомлення, опрацювання наукових статей, робота із словником термінів та понять, написання наукового есе)	30	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ та MOODLE
Разом		90		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Бенуа-Ромер, Ф. Право Ради Європи. Прямуючи до загальноєвропейського простору. К. : «К.І.С.», 2019. 232 с.
2. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США. К. : Україна, 2018. 554 с.
3. Бехруз Х. Порівняльне правознавство. О.: Фенікс, 2019. 464 с.
4. Малишев, Б. В. Судовий прецедент у правовій системі Англії. К. : Праксіс, 2018. 344 с.
5. Мороз С. П. Правничі системи сучасності: навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів. 2019. 86 с.
6. Порівняльне правознавство (теоретико-правове дослідження). за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К. : Фенікс, 2020. 400 с.
7. Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. Уклад.: О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. Х.: Право, 2019. 1024 с.
8. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології. ред. Ю. С. Шемшученко. К.: 2021. 256 с.
9. Харитонова, О. І. Порівняльне право Європи: Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції. Х.: Одісей, 2020. 592 с.
10. Шевчук, С. Судова правотворчість: світовий досвід і перспективи в Україні. К.: Реферат, 2019. 640 с.

Додаткова

1. Богдановська І. Ю. Правові системи Канади, Австралії і Нової Зеландії: особливості розвитку. Право і політика. 2002. № 8. С. 21-25.
2. Єрьомін, В. Н. Історія правової системи Японії. 2010. 293 с.
3. Зіллер, Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Порівняльний аналіз. К.: Основи, 1996. 420 с.
4. Інако, Ц. Сучасне право Японії. «Прогресс», 1981. 270 с.
5. Кулінич, Т. Громадянські суспільства країн Іberoамерики на сучасному етапі розвитку. Іberoамериканська спільнота націй. Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2007. № 35-36. С. 77-81.
6. Лисенко, О. М. Порівняльне правознавство як наука та його місце в системі юридичних наук: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ. нац. ун-т. К., 2001. 19 с.
7. Лубський В. І. Мусульманське право. К.: Вілбор, 1997. 256 с
8. Харитонов Є. О. Рецепції приватного права: парадигма прогресу. Кіровоград: Центрально-Укр. вид-во, 1999. 144 с.
9. Шевчук С. Основи конституційної юриспруденції. К.: Укр. центр правн. студій, 2001. 302 с.
10. Шемшученко Ю. С. Правові системи сучаності. Навчальний посібник. К.: Юридична думка. 2012. 492 с.

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	15
3	Виконання самостійної роботи	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
4	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
5	Участь у роботі на практичних заняттях	15
6	Виконання самостійної роботи	10
	Всього за атестацію 2	30
	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, виконання макетів, виступ на наукових конференціях)	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі

	суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.